

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 24 квітня 2025р.

Львів

№ 63/97-рп/к

Справа № 63/3-02-92-2025

Про початок розгляду справи
про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія (далі – Колегія) Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянула подання про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції від 23.04.2025 № 63-03/195-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) з метою виконання завдань, покладених Законом України «Про Антимонопольний комітет України», здійснило державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання на регіональних ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у межах Львівської області та встановило таке.

1. СТОРОНА

- (1) Комунальне підприємство «Зодчий» Глинянської міської ради Львівського району Львівської області (далі – КП «Зодчий», Підприємство) (Інформація, доступ до якої обмежено.).
- (2) КП «Зодчий» включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР), дата державної реєстрації –(Інформація, доступ до якої обмежено.).
- (3) Відповідно до відомостей з ЄДР, КП «Зодчий» є юридичною особою з організаційно - правовою формою – комунальне підприємство, одним з видів діяльності за КВЕД є (Інформація, доступ до якої обмежено.).
- (4) У розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Підприємство є суб'єктом господарювання.

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (5) Відділення надіслало КП «Зодчий» вимогу № 63-02/919є від 03.02.2025 про подання інформації.
- (6) Листом від 17.02.2025 № 14 (вх. Відділення № 63-01/570 від 18.02.2025) КП «Зодчий» надало відповідь та копії документів.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (7) Аналіз та дослідження становища КП «Зодчий» на ринку послуги з централізованого водопостачання здійснювались відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі - Методика).
- (8) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1. Методики, можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Визначення об'єкту аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку.

- (9) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання.

- (10) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установаження переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

- (11) Об'єктом аналізу є КП «Зодчий» - суб'єкт господарювання, який надає послугу з централізованого водопостачання.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (12) Об'єктом аналізу є послуга з централізованого водопостачання.

3.2.Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

3.2.1. Перелік товарів (робіт, послуг) щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

- (13) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (14) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Зодчий» є послуга з централізованого водопостачання, що надається Підприємством на платній основі.
- (15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

3.2.1.1.Споживчі характеристики.

- (16) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики, споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними й експлуатаційними характеристиками тощо.
- (17) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон) житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.

- (18) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону, послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесені до комунальних послуг.
- (19) Відповідно до абзацу тринадцятого частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»: централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (20) Згідно з абзацом двадцять другим частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання.
- (21) Основною споживчою властивістю послуги з централізованого водопостачання є її надання суб'єктами господарювання, які мають діючі мережі водопостачання, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

3.2.1.2. Умови споживання.

- (22) Послуга з централізованого водопостачання у відповідності до норм діючого законодавства України надається споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово – комунальні послуги».
- (23) Таким чином, головною умовою споживання послуги з централізованого водопостачання є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуги.

3.2.1.2. Умови реалізації.

- (24) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», господарська діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.
- (25) Сектором Державного агентства водних ресурсів України у Львівській області КП «Зодчий» Глинянської міської ради Львівського району Львівської області видано Дозвіл на спеціальне користування від

01.08.2018 № 349/ЛВ/49д-18 для задоволення «питних та санітарно – гігієнічних, виробничих потреб, передачі води населенню та вторинним водокористувачам», який є чинним.

- (26) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються із застосуванням інженерних мереж та згідно із частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (27) КП «Зодчий», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання, є суб'єктом природної монополії та станом на 01.04.2025 внесене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua>.
- (28) Послуга з централізованого водопостачання реалізується виключно на договірних засадах.

3.2.1.3. Ціна.

- (29) Тарифи на послугу з централізованого водопостачання, яку надає КП «Зодчий», затверджені для споживачів (населення, комунальні, приватні і бюджетні підприємства) рішенням XLIII сесії VIII скликання Глинянської міської ради Львівського району Львівської області від 26.08.2024 № 4113 «Про затвердження нових тарифів на водопостачання в м. Глиняни», а саме: складають: для населення – 30,00 грн./1 м³; для бюджетних установ - 35,00 грн./1 м³; для інших споживачів - 40,00 грн./1 м³.
Тарифи введені в дію з 01.09.2024 року і є чинними у 2025 році.
- (30) Рішенням виконавчого комітету Глинянської міської ради Львівського району Львівської області від 28.04.2023 № 42 (далі – Рішення № 42), затверджено Калькуляцію на виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла на 2023 рік та Калькуляцію комунального підприємства «Зодчий» на виготовлення технічних умов на під'єднання споживачів до міської мережі водопостачання на 2023 рік.
- (31) Відповідно до затверджених Рішенням № 42 калькуляцій, величина тарифів складає:
 - 1. виготовлення технічних умов на під'єднання до міської мережі водопостачання:
(Інформація, доступ до якої обмежено.).
 - 2. виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла:

(Інформація, доступ до якої обмежено.).

- (32) Наказом директора КП «Зодчий» М. Балича від 01.05.2024 року № 19 «Про затвердження нових тарифів», затверджено діючі тарифи на виготовлення технічних умов на під'єднання споживачів до міської мережі водопостачання та тарифи на виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла, а саме:
1. виготовлення технічних умов на під'єднання до міської мережі водопостачання
(Інформація, доступ до якої обмежено.).
 2. виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла:
(Інформація, доступ до якої обмежено.).

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів).

- (33) Виробником (виконавцем) послуги з централізованого водопостачання є КП «Зодчий».
- (34) Споживачами послуги з централізованого водопостачання є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від КП «Зодчий» послугу з централізованого водопостачання.

3.3. Визначення товарних меж ринку.

- (35) Відповідно до пункту 5.1. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (36) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності.
- (37) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (38) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.

- (39) Враховуючи, що послуга з централізованого водопостачання надається на платній основі, ця послуга є товаром.
- (40) Споживач може отримати вказану послугу лише у суб'єкта господарювання, який її надає виключно в межах діючих розподільчих водопровідних мереж системи централізованого водопостачання, які перебувають у його власності та/або користування (обслуговуванні).
- (41) Ураховуючи, що ринок послуги з централізованого водопостачання знаходиться в стані природної монополії, така послуга не має аналогів та не може бути замінена іншими послугами.
- (42) За таких обставин товарними межами ринку є послуга з централізованого водопостачання.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

- (43) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи, є неможливим або недоцільним.
- (44) Особливістю послуги з централізованого водопостачання є неможливість переміщення попиту географічно, та їх отримання безпосередньо за місцем знаходження діючих мереж водопостачання.
- (45) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.
- (46) КП «Зодчий» надає послугу з централізованого водопостачання у м. Глиняни Львівського району Львівської області у межах діючих розподільчих водопровідних мереж системи централізованого водопостачання, які перебувають у користування (обслуговуванні) КП «Зодчий».
- (47) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку послуги з централізованого водопостачання є територія м. Глиняни Львівського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі

водопровідні мережі системи централізованого водопостачання, які перебувають у користуванні (обслуговуванні) КП «Зодчий».

3.5. Часові межі ринку.

- (48) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (49) Ринок, на якому впродовж певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (50) Затверджені виконавчим комітетом Глинянської міської ради Рішенням № 42 тарифи на виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла, були застосовані з 15 березня 2023 року, про що свідчать подані КП «Зодчий» у листі від 17.02.2025 № 14 (вх. Відділення № 63-01/570 від 18.02.2025) документи споживачів (замовників).
У свою чергу, з 01 травня 2024 року набрали чинності нові тарифи на виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла, калькуляція яких затверджена наказом директора КП «Зодчий» М. Баличем від 01.05.2024 № 19, які є чинними на 03.04.2025 року.
- (51) Аналізуючи ринок послуги з централізованого водопостачання за період: з березня 2023 року по квітень 2025 року встановлено, що у вищезазначених територіальних (географічних) та товарних межах ринку КП «Зодчий» працює одноосібно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.
- (52) Часовими межами ринку послуги з централізованого водопостачання визначено період: з березня 2023 року по квітень 2025 року, впродовж якого незмінними залишились структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому. Період визначено з березня 2023 року до прийняття подання про початок розгляду справи.

3.6. Визначення частки на ринку.

- (53) На ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах території м. Глиняни Львівського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі водопровідні мережі системи централізованого водопостачання, які перебувають у користуванні (обслуговуванні) КП «Зодчий», впродовж періоду: з

березня 2023 року по квітень 2025 року здійснювало діяльність лише КП «Зодчий».

3.7. Визначення потенційних конкурентів.

- (54) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (55) Ураховуючи те, що ринок послуги з централізованого водопостачання, у відповідності до статті 5 Закону України «Про природні монополії» знаходиться у стані природної монополії, а також, внаслідок технологічних особливостей послуги з централізованого водопостачання, у КП «Зодчий» відсутні конкуренти на ринку послуги з централізованого водопостачання в межах території м. Глиняни Львівського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі водопровідні мережі системи централізованого водопостачання, які перебувають у користуванні (обслуговуванні) КП «Зодчий».

3.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок.

- (56) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (57) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуги з централізованого водопостачання, є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних фінансових ресурсів та тривалого часу.

3.9. Встановлення ознак монопольного (домінуючого) становища.

- (58) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

- (59) Ураховуючи зазначене, КП «Зодчий» на ринку послуги з централізованого водопостачання в межах території м. Глиняни Львівського району Львівської області, де розташовані діючі розподільчі водопровідні мережі системи централізованого водопостачання, які перебувають у користуванні (обслуговуванні) КП «Зодчий», впродовж періоду: з березня 2023 року по квітень 2025 року, займало монопольне (домінуюче) становище з часткою 100 %, оскільки КП «Зодчий» не мало на цьому ринку жодного конкурента.

4. НОРМАТИВНО - ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ.

- (60) Процедура приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначена положеннями розділу III Правил користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 року № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами, в редакції від 13.07.2021) (далі – Правила № 190).
- (61) Відповідно до пункту 4 розділу I Правил № 190:
- замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення
 - споживач або суб'єкт господарювання, який має намір здійснити будівництво або реконструкцію об'єкта будівництва з подальшим його приєднанням до систем централізованого водопостачання та водовідведення;
 - технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (62) Відповідно до пункту 1 розділу III Правил № 190 приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.
- (63) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил № 190 за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання /

централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.

- (64) У відповідності до пункту 7 розділу III Правил № 190 собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (65) Згідно з пунктом 9 розділу III Правил №190 технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
 - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
 - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
 - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
 - **місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;**
 - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
 - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
 - термін дії технічних умов.
- (66) Відповідно до пункту 10 розділу III Правил №190 технічні умови є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – проектно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання. Проектно-технічна документація розробляється відповідно до виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання /централізованого водовідведення технічних умов.
- (67) Відповідно до пункту 1 розділу V Правил № 190, споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно - правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
Тобто, як вузли комерційного обліку так і вузли розподільчого обліку (квартирні прилади обліку води) мають бути сертифіковані, тобто,

відповідати технічним регламентам відповідно до чинного законодавства України.

- (68) Засади забезпечення комерційного, у тому числі розподільного, обліку послуг з постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та забезпечення відповідною обліковою інформацією споживачів таких послуг, визначає Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання».
- (69) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», визначено, що:
- вузол комерційного обліку - вузол обліку, що забезпечує загальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлі, її частині (під'їзді), обладнаній окремим інженерним вводом;
 - вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів;
 - розподільний облік комунальних послуг (далі - розподільний облік) - визначення за допомогою вузла розподільного обліку (приладу - розподільовача теплової енергії) та/або за встановленими правилами (методиками) у передбачених цим Законом випадках кількісних показників отриманої споживачем комунальної послуги, на підставі яких здійснюється розподіл показань вузла комерційного обліку між споживачами в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.
- (70) Згідно з частиною першою статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» **оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку** здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства. Таке оснащення та відповідна проектна документація **не потребують видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку**, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.
- (71) Порядок оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09 серпня 2018 року № 206, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2018 року за № 990/32442 (далі - Порядок № 206).

- (72) У пункті 11 Порядку № 206 визначено, що **оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку** здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил та з урахуванням Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» і **не потребує видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку**, а також погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.
- (73) Згідно з пунктом 12 Порядку № 206 для оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем оператор зовнішніх інженерних мереж надає за зверненням власника (співвласників) безкоштовно таку інформацію для встановлення вузла комерційного обліку питної води: тиск в мережі водопостачання; місце розташування та діаметр вводу мережі; місце розташування вузла комерційного обліку.
- (74) Міністерство розвитку громад та територій України листом від 30.12.2021 № 7/11/20179-21 повідомило Антимонопольний комітет України про таке: «З 02 серпня 2017 року набрав чинності Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» (далі – Закон). Відповідно пункту 1 статті 3 Закону, оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил у Порядку оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнання інженерних систем для забезпечення такого обліку, затвердженого наказом Мінрегіону від 09 серпня 2018 року № 206. Таке оснащення та відповідна проектна документація не потребують видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг. Тобто, чинним законодавством не передбачена видача технічних умов на встановлення вузла комерційного обліку для споживачів».
- (75) При цьому, відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» **оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку** здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та **не потребує розроблення проектної**

документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.

- (76) Порядок оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку затверджено наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09.08. 2018 № 205 (далі – Порядок № 205).
- (77) Відповідно до пункту 4 Порядку № 205, **оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами-розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до їх встановлення**, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.
- (77) Таким чином приєднання об'єктів замовників до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення неможливе без:
- отримання замовником технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення;
 - узгодження із виконавцем послуг з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення розробленої замовником проектно-технічної документації;
 - оснащення об'єкта сертифікованим вузлом комерційного обліку та/чи вузлом розподільного обліку (квартирним приладом обліку води).
- (78) Згідно з пунктом 9 розділу III Правил № 190 технічні умови, повинні включати, зокрема, місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення.
- (79) Водночас, нормами чинного законодавства України, а саме: Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Правилами № 190, Порядком № 206, Порядком № 205 не передбачено видачі Виконавцем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення технічних умов та інших вимог на встановлення вузлів комерційного обліку та/чи вузлів розподільного обліку (приладів обліку води) при приєднанні об'єктів споживачів до системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а тим більше стягнення плати за такі технічні умови.

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.

- (80) Відділення, здійснюючи державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, які діють на регіональних ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у межах Львівської області, надіслало КП «Зодчий» вимогу від 03.02.2025 № 63-02/919е про подання інформації.
- (81) Відповідь на вимогу Відділення від 03.02.2025 № 63-02/919е КП «Зодчий» надало листом від 17.02.2025 № 14 (вх. Відділення № 63-01/570 від 18.02.2025).
- (82) За результатами аналізу інформації та копії документів, наданих КП «Зодчий» у листі від 17.02.2025 № 14 (вх. Відділення № 63-01/570 від 18.02.2025), встановлено таке.
- (83) КП «Зодчий» повідомило, що станом на 01 лютого 2025 року здійснює діяльність у сфері централізованого водопостачання у м. Глиняни Львівського району Львівської області. Для видачі технічних умов замовник надає: заяву; копію паспорта; копію ідентифікаційного коду; копію документа, що підтверджує право власності на квартиру, будинок; документ про сплату вартості технічних умов.
- (84) Відповідно до інформації КП «Зодчий» за досліджуваний період видано (Інформація, доступ до якої обмежено.) технічних умов на приєднання об'єктів споживачів до систем централізованого водопостачання.
- (85) Рішенням виконавчого комітету Глинянської міської ради Львівського району Львівської області від (Інформація, доступ до якої обмежено.), затверджено Калькуляцію на виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла на 2023 рік та Калькуляцію комунального підприємства «Зодчий» на виготовлення технічних умов на під'єднання споживачів до міської мережі водопостачання на 2023 рік.
- (86) Відповідно до затверджених Рішенням № (Інформація, доступ до якої обмежено.). калькуляцій, величина тарифів складає:
1. виготовлення технічних умов на під'єднання до міської мережі водопостачання: (Інформація, доступ до якої обмежено.).

2. виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла: (Інформація, доступ до якої обмежено.). (Інформація, доступ до якої обмежено.).

- (87) КП «Зодчий» листом від 17.02.2025 № 14 (вх. Відділення № 63-01/570 від 18.02.2025) повідомило, що у зв'язку із змінами рівня мінімальної зарплати, наказом директора КП «Зодчий» (Інформація, доступ до якої обмежено.). від 01.05.2024 року № (Інформація, доступ до якої обмежено.)., затверджені нові тарифи на виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла та тарифи на виготовлення технічних умов на під'єднання споживачів до міської мережі водопостачання, а також відповідні калькуляції розрахунку тарифів на зазначені технічні умови.
Тарифи введені в дію з 01.05.2024 року і є чинними у 2025 році.
- (88) Відповідно до затверджених Наказом № 19 калькуляцій, величина тарифів складає:
1. виготовлення технічних умов на під'єднання до міської мережі водопостачання: (Інформація, доступ до якої обмежено.).
2. виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла: (Інформація, доступ до якої обмежено.).
- (89) Слід зазначити, що затверджені виконавчим комітетом Глинянської міської ради Рішенням № (Інформація, доступ до якої обмежено.). тарифи на виготовлення технічних умов, що видавалися споживачу (замовнику) на встановлення водомірного вузла та тарифи на виготовлення технічних умов на під'єднання споживачів до міської мережі водопостачання були чинними (застосовані) з 15 березня 2023 року та до 01 травня 2024 року (дати прийняття директором КП «Зодчий» (Інформація, доступ до якої обмежено.).
- (90) Проведено аналіз документів споживачів (замовників), які КП «Зодчий» надало листом від 17.02.2025 № 14 (вх. Відділення № 63-01/570 від 18.02.2025).
- (91) Як приклад, проаналізовано пакет документів споживача гр. Мельник Н.Л., а саме:
- заява (Інформація, доступ до якої обмежено.). про підключення зазначеної квартири до міської мережі водопостачання та видачі технічних умов на водопостачання та встановлення водомірного вузла від 03.10.2024;
- технічні умови на встановлення лічильника холодної води (водомірного вузла) в квартирі № (Інформація, доступ до якої обмежено.). від 21.10.2024 року, видані КП «Зодчий» споживачу (Інформація, доступ до якої обмежено.).

- договір на виготовлення технічних умов для під'єднання кв. № (Інформація, доступ до якої обмежено.) до міської мережі водопостачання від 03.10.2024;
- технічні умови від 22 жовтня 2024р. на приєднання квартири № (Інформація, доступ до якої обмежено.), видані КП «Зодчий» споживачу Мельник Н.Л.

- (92) Наведені вище технічні умови на встановлення лічильника холодної води (водомірного вузла) від 21.10.2024, видані (Інформація, доступ до якої обмежено.) є безпідставними і неправомірними та містили такі умови:
1. водолічильник встановлюється на вводі водопроводу холодної води в приміщення;
 2. лічильник холодної води повинен бути розрахований на температуру води від + 30 до + 50 (по C^0);
 3. водолічильник повинен мати пломбу державної повірки, де вказано квартал і рік останньої повірки. Період між черговими повірками – три роки;
 4. водолічильник встановити після вхідного вентиля, перед водолічильником не допускається відгалуження (див. схему);
 5. водолічильник повинен бути встановлений на висоті, від рівня підлоги, не нижче 0,3 м і не вище 1,7 м в доступному місці для знімання показників і технічного обслуговування лічильника;
 6. водолічильник встановити в горизонтальному положенні, або, якщо це допускається технічними умовами виробника і вказано в паспорті, у вертикальному;
 7. водолічильник повинен бути приєднаний до водопровідних труб за допомогою приєднувальних перехідників з накидними гайками. Приєднання труб до корпусу лічильника на муфтах не допускається;
 8. перед водолічильником передбачити пряму ділянку труби діаметром, рівним номінальному діаметру d_n водолічильника, довжиною $l=10d_n$, рахуючи від накидної гайки лічильника. Після водолічильника передбачити пряму ділянку труби діаметром, рівним номінальному d_n водолічильника, довжиною $l=5d_n$. В довжину прямої ділянки включається довжина кульового крана фільтра;
 9. після лічильника по ходу води обов'язково встановити зворотний клапан;
 10. рекомендується встановлення сітчастого фільтра. Фільтр встановлюється між вхідним вентилям і лічильником;
 11. після встановлення лічильника, абонент повинен зареєструвати його у комунального підприємства «Зодчий».
- (93) Інформація та вимоги щодо місця встановлення приладів обліку води, їх діаметру, типу, параметрів, вимоги до встановлення тощо є складовою проектно - технічної документації на приєднання до системи централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

- (94) Згідно з пунктом 9 розділу III Правил № 190 технічні умови на приєднання об'єктів споживачів (замовників) повинні включати, в тому числі:
- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення; - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів
 - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
 - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності.
- (95) У пункті 8 форми Технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення, наведених у додатку 1 до цих Правил № 190 зазначається норма, а саме: *«на водопровідному вводі водомірний вузол обладнати (місце установки, тип водолічильника, діаметр)», тобто, обумовлюється місце установки приладу обліку води (лічильника води), його тип, діаметр».*
- (96) Отже, технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які необхідно отримати споживачу (замовнику), вже містять умови, зокрема, щодо місця розташування водомірного вузла.
- (97) Крім того, технічний паспорт сертифікованого приладу обліку також містить, зокрема, детальну інформацію про технічні дані та характеристики вимірювального засобу, схеми монтажу і підготовки до роботи тощо, тобто, інформацію, необхідну для виготовлення проектно – технічної документації на приєднання об'єктів споживачів (замовників) до системи централізованого водопостачання та/чи централізованого водовідведення КП «Зодчий» Львівської області.
- (98) КП «Зодчий» листом від 17.02.2025 № 14 (вх. Відділення № 63-01/570 від 18.02.2025) надало заяви інших споживачів (замовників) до комунального підприємства про видачу технічних умов на встановлення водомірного вузла, наприклад:
- заява (Інформація, доступ до якої обмежено.) про видачу технічних умов на під'єднання до міської мережі водопостачання магазину по вул. (Інформація, доступ до якої обмежено.) та технічні умови на встановлення водомірного вузла** від 04.08.2023 року;
 - заява (Інформація, доступ до якої обмежено.) про видачу технічних умов на під'єднання підприємства (Інформація, доступ до якої обмежено.) до міської мережі водопостачання та встановлення водомірного вузла** від 12.03.2024 року;
 - заява (Інформація, доступ до якої обмежено.) про видачу технічних умов на під'єднання квартири по вул. (Інформація, доступ до якої обмежено.) до міської мережі водопостачання та встановлення водомірного вузла** від 15.03.2023 року.

- (99) Встановлена КП «Зодчий» для споживача (замовника) вимога щодо необхідності отримувати технічні умови на встановлення водомірного вузла на платній основі (вартість для одного лічильника - 404,39 грн.; для двох лічильників - 423,65 грн.), не передбачена чинним законодавством України, може призвести до того, що споживачі (замовники) вимушені витратити додатковий час та кошти на проходження процедури отримання технічних умов на приєднання їх об'єктів до системи централізованого водопостачання КП «Зодчий», щоб в подальшому отримувати послугу з централізованого водопостачання.
- (100) Таким чином, надана КП «Зодчий» у листі від 17.02.2025 № 14 (вх. Відділення № 63-01/570 від 18.02.2025) інформація та матеріали підтверджують факт встановлення комунальним підприємством не передбаченої чинним законодавством України вимоги щодо отримання технічних умов на встановлення водомірного вузла та справляння за це плати, при приєднанні об'єктів споживачів (замовників) до системи централізованого водопостачання КП «Зодчий» у м. Глиняни Львівської області.
- (101) Ураховуючи вищенаведене, для отримання від КП «Зодчий» послуги з централізованого водопостачання споживачам м. Глиняни Львівської області потрібно:
1. отримати на платній основі **технічні умови на приєднання до водопровідних мереж КП «Зодчий» системи централізованого водовідведення, які передбачені чинним законодавством України,**
 2. та отримати **технічні умови на виготовлення технічних умов, які видаються замовнику на встановлення водомірного вузла, що не передбачені чинним законодавством України.**
- (102) Отже **споживачі (замовники),** крім обов'язкової оплати вартості виготовлення технічних умов на під'єднання до міської мережі водопостачання (1001,34 грн. (IV – XI місяці) – 1027,01 грн. (XII – III місяці), **додатково вимушені оплачувати вартість виготовлення технічних умов, що видаються замовнику на встановлення водомірного вузла (404,39 грн. - вартість для встановлення 1 лічильника; 423,65 грн. - вартість для встановлення 2 лічильників).**
- (103) Приписами статей 3, 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», при оснащенні будівель вузлами комерційного обліку / оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, забороняється розроблення проектної документації, розроблення проектної документації, видача технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку / розподільного обліку, погодження з державними органами, органами

місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем комунальних послуг.

- (104) Ураховуючи вищенаведене, дії комунального підприємства «Зодчий» (ідентифікаційний код юридичної особи Інформація, доступ до якої обмежено), які всупереч вимогам чинного законодавства України впродовж періоду: з березня 2023 року по квітень 2025 року встановило споживачу (замовнику) неправомірну і безпідставну вимогу про отримання технічних умов, що видаються на встановлення водомірного вузла та справляння плати за такі технічні умови, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (населення, юридичних осіб) послуги з централізованого водопостачання у м. Глиняни Львівського району Львівської області, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (105) Такі дії комунального підприємства «Зодчий» (Інформація, доступ до якої обмежено.), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (населення, юридичні особи) послуги з централізованого водопостачання у м. Глиняни Львівського району Львівської області, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ, ЩО МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (106) Згідно з частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (107) Частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

- (108) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (109) Такі дії комунального підприємства «Зодчий» (Інформація, доступ до якої обмежено.), які полягали у встановленні з березня 2023 року по квітень 2025 року споживачу (замовнику) вимоги отримувати технічні умови на встановлення водомірного вузла та встановленні (стягненні) плати за них, що не передбачено чинним законодавством України, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36, 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами та доповненнями), пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI і пунктом I розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи у зв'язку з виявленням в діях комунального підприємства «Зодчий» Глинянської міської ради Львівського району Львівської області (Інформація, доступ до якої обмежено.), які полягали у встановленні з березня 2023 року по квітень 2025 року споживачу (замовнику) вимоги отримувати технічні умови на встановлення водомірного вузла та встановленні (стягненні) плати за них, що не передбачено чинним законодавством України, ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого

водопостачання, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. Аналіз та збирання доказів у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції доручити Третьому відділу досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ